

Uitdam, 15 maart 2021

Inspreektekst Uitdam behorende bij 'Feitenrelaas Dijkversterking Uitdam – Participatie- en Landschapspijn' door Ineke Hoekman-van Hassel

Geachte gedeputeerde Loggen, geachte statenleden,

Voor u ligt het feitenrelaas van Dorpsraad Uitdam en Stichting de Kwade Zwaan. Eigenlijk een triest gegeven dat burgers zich op deze manier moeten verdedigen voor een vraag die niet alleen door bewoners wordt gesteld, maar ook door de gemeente, de provincie, de voormalig deltacommissaris en voormalig minister als ook de MER: een bij het landschap passende en veilige dijk.

Ons relaas geeft minutieus een proces van ruim 14 jaar weer, feitelijk en onderbouwd. Dit zou ons moeten verweren tegen het feitenrelaas zoals HHNK het heeft gemeend te moeten opstellen.

We hebben begrepen dat hun relaas een ambtelijk stuk is, ons is toegelicht dat het dan niet door het bestuur is vastgesteld. Dat begrijpen wij. Als er gebruik gemaakt wordt van visualisaties uit 2017 die zowel qua maatvoering als materiaalkeuze geen schets zijn van het werkelijk ontwerp.

Ik zou graag gebruik maken van de gelegenheid om het HHNK-relaas in detail te weerleggen, maar ik heb slechts 5 minuten. Daarom verwijs ik maar naar één citaat uit hun relaas op bladzijde 14: "Het woord "groen" komt in deze stukken niet voor". Hier wordt verwezen naar het Deltacommissaris advies.

Dit citaat zegt alles over de houding en werkwijze van HHNK, haar relatie met burgers, haar kijk op burgerparticipatie en haar kijk op behoud van landschap en natuur.

Hiermee negeer je bewust de intentie, de doelstelling, de extra investering (van naar verluid 10 miljoen) en het maatwerk dat de toenmalige minister en deltacommissaris voorstonden om het ensemble van Uitdam te behouden. Daarmee negeer je ook de gemaakte afspraken om tot landschappelijke inpassing en groeninvulling te komen, die zo veel mogelijk lijkt op de huidige situatie, op een natuurlijke manier, in samenspraak met de bewoners".

Ons feitenrelaas geeft gedetailleerd aan hoe HHNK dit genegeerd heeft, waarbij de provincie het helaas ook heeft laten liggen.

Hier is voor een burger niet tegen te vechten, waar ons feitenrelaas van bijna 200 pagina's het trieste bewijs van is.

De werkelijke participatie is in kwantiteit waarschijnlijk nog veel meer dan HHNK beschrijft, maar de kwaliteit geeft een ander beeld. **Als** er met de inhoud en de afspraken uit de participatie weinig wordt gedaan, heeft participatie geen enkel nut: hoeveel ateliers, keukentafelgesprekken of brochures hier ook over gemaakt worden. Heel veel gemeenschapsgeld, inspanning en tijd dat alleen leidt tot participatie voor de "bühne" en tot het uitroken van burgers. Alleen als de interventie en begeleiding van buitenaf komt is er kwalitatief goede participatie mogelijk met een gedragen uitkomst: het deltacommissaris advies uit 2017 en de daarbij gemaakte afspraken in 2018.

Het lange betoog van HHNK waarom de kleiwig niet kan, is niet te verifiëren omdat de bewoners niet bij de expertmeetings aanwezig mochten zijn en het HHNK ook geen notulen heeft vrijgegeven, ondanks dat de bewoners een "geborgd proces" was beloofd. In ons relaas geven wij, met medewerking van de experts van RWS en Deltares, aan waarom de kleibekleding wél kan.

Het HHNK legt de reden waarom het ontwerp niet anders kan bij anderen:

- De provincie vanwege het vormgevingsplan en Kader Ruimtelijke Kwaliteit dat te strikt zou zijn voor kleibekleding. Beide zijn geen juiste weergave van de werkelijkheid, zoals in ons relaas staat.
- HWBP en Deltares omdat zij de normering, maatgevende omstandigheden, hoogte van steenbekleding adviseren. Deze Deltares expert, met zoveel inzicht in de Markermeerdijken, geeft zelf aan dat de kleibekleding met gras wél kan. En mij ook het goede nieuws meldde dat voor het einde van de zomer de resultaten van de proeven van kleibekleding op de Waddenzeedijk zijn omgezet in een door ENW goedgekeurde bewezen techniek. De omzetting van deze modellen naar de Markermeerdijken is technisch eenvoudig aldus de experts. En er kan nu al gerekend worden om geen tijd en geld te verliezen, maar vereist wél de medewerking van het HHNK. Maar dat terzijde.

Tenslotte krijgen de bewoners de schuld, omdat wij te veel willen en omdat, zo lazen wij in het feitenrelaas van HHNK, de benodigde 3-4 miljoen niet in één maand tijd wisten te regelen. Los van het feit dat dit een bizarre vraag is, is het ook geen correcte weergave van de werkelijkheid. Wij waren zeer bereid een pleidooi te houden ter ondersteuning van de financieringsvraag, maar wij zijn nooit uitgenodigd om ons pleidooi bij enig financierer te geven. Ook dat staat in ons feitenrelaas.

Waarom deze houding, waarom wil men het unieke ensemble van water, dijk, bewoning niet behouden. Waarom moet dat vernietigd worden met 15,4 meter beton en steen over de hele lengte van het dorp? HHNK kan ook zo maar beslissen dat de lichte vegetatie tussen het Basalton geen doorgang kan vinden of krijgen we te horen dat de steigers en trappen die de bewoners al eeuwen verbindt met het water ook niet terug mogen komen. Alles onder het mom van waterveiligheid.

Wij willen ook een veilige dijk voor onze kinderen en kleinkinderen en voor het achterland. Maar deze discussie gaat allang niet meer over waterveiligheid.

Het serieus onderzoeken van de kleibekleding van gras kent alleen maar winnaars: voor de bewoners, de gemeente, de provincie, Nederland, ministerie én HHNK, want daarmee:

- Wordt het bijzondere ensemble van Uitdam, het landschap en de natuur behouden.
- Wordt de biodiversiteit versterkt
- Wordt veel meer vergroening van dijken mogelijk, wat duurzamer en uiteindelijk goedkoper is, want een dijk met kleibekleding is robuust, sober en doelmatig. Meer dan beton.

Winst ook voor de provincie omdat ze daarmee haar rol en verantwoordelijkheid voor de landschappelijk invulling daadwerkelijk kan nemen. En winst voor HHNK omdat zij daarmee een quantum leap neemt in het nieuwe tijdperk waar samenwerken en draagvlak creëren niet meer tot ruim 14 jaar participatie- en landschapspijn hoeft te leiden, maar tot een effectieve en efficiënte (snellere en goedkopere) bescherming van onze provincie tegen water.

Wie gaat het HHNK hierop aanspreken?

Kunnen we rekenen op enige zelfreflectie en zelfcorrigerend vermogen van HHNK. De afgelopen 14 jaar en hun feitenrelaas getuigt daar nog niet van, want daarin staat dat zij alles goed hebben gedaan en het niet aan hen ligt.

Wij pleiten ervoor dat de Provinciale Staten en Gedeputeerde alle middelen die zij heeft inzet om HHNK te overtuigen dat er andere keuzes gemaakt kunnen en moeten worden. Dat je zo niet omgaat met je burgers en niet met je landschap.

Wij pleiten daarom ook voor een onafhankelijk onderzoek naar de gang van zaken, voor lering van alle betrokkenen.

Wij pleiten ervoor dat u niet opgeeft, net zoals wij niet opgeven.

De dijk beschermt ons, wij beschermen de dijk! Laat u, leden van de Provinciale Staten, als vertegenwoordiger van deze 1,2 miljoen mensen in het achterland, de dijk beschermen zoals de dijk u beschermt.

Dank u voor uw aandacht.